

Õppekava	<i>RÕK</i>
Valdkond	<i>Keel ja kirjandus</i>
Kursuse nimetus	<i>Pärimus ja kirjandus</i>
Õpetamise aeg	<i>10. klass</i>
Eelduskursused	<i>Põhikooli läbitud õppekava</i>
Lõiming	<i>Eesti keele teoreetilised kursused, kirjanduse kursused, läbivad teemad, teised ained</i>
Õppetöö korraldus	<i>35 tundi, mille osaks on iseseisvad tööd, õppekäigud, külalislektorid ainetunnis või koolis</i>
Kursuse eesmärgid	<i>Kursuse kaudu mõistab õpilane kirjanduse mütoloogilisi ja pärimuslikke juuri, kultuuri järjepidevust iidsetest aegadest tänaseni ning iseenda seotust selle lõputult jätkuva ahelaga. Pärimus on kogu kultuuri alus ja ühel ajal nii maailmapildi looja kui ka säilitaja. Õpilane teadvustab pärimusel põhinevat ilukirjandust lugedes, kui suurel määral tugineb kogu kultuur arhetüüpidele ja müütilistele motiividele. Kursuse käigus teadvustab õpilane tänapäeva kirjanduse seoseid näiteks antiikmüütide ja eestlaste mütoloogilise maailmapildiga. Euroopa kultuuri mõistmiseks on möödapääsmatu tunda ka piiblitlugusid, mis väärivad praeguses maailmas rohkem teadvustamist.</i>
Kursuse lühikirjeldus	<p><i>Õppesisu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pärimus ja folkloor;</i> • <i>müüdi olemus ja liigid;</i> • <i>piibel kui Euroopa kultuuri tüvitekst;</i> • <i>arhetüüp kirjanduses;</i> • <i>eepos;</i> • <i>eestlaste mütoloogiline maailmapilt;</i> • <i>mütoloogiline mõõde eri žanrites.</i> <p><i>Mõisted: allusioon, arhetüüp, eepos, folkloor, intertekstuaalsus, maagiline realism, mütoloogia, müüt, paroodia, pärimus, saaga, tüvitekst, õuduskirjandus.</i></p>
Kursuse õpitulemused	<p><i>Kursuse läbinud õpilane:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) loeb läbi vähemalt kolm tervikteost, ilukirjandusteoste katkendeid ja kursuse sisuga seotud teabetekste;</i> <i>2) analüüsib ja tõlgendab loetud tekste nii suuliselt kui ka kirjalikult ühisarutelus ja individuaalselt, jagab oma lugemiskogemusi;</i> <i>3) mõtestab pärandkultuuri olemust, funktsioone, väljendusvõimalusi ja tähendust tänapäeva kultuuris ja ühiskonnas ning iseenda kogemuse põhjal;</i> <i>4) nimetab müütide ja arhetüüpsete tegelastega seotud narratiive ning arhetüüpseid müüdimotiive, leiab neid käsitletavatest ilukirjandusteostest;</i> <i>5) analüüsib kirjandusteose teemat, süžeed, tegelasi ja ideestikku nii müüdimotiividest kui ka eetilistest ning esteetilisest väärtustest lähtuvalt;</i> <i>6) kirjeldab eesti rahvuseepose sünnilugu ja sisu, kultuuri- ja rahvusloolist tähtsust, nimetab eepose arhetüüpseid tegelasi, teemasid ja motiive ning analüüsib nende kasutamist teiste autorite loomingus;</i> <i>7) analüüsib ja hindab luule-, proosa- ja draamateoste poeetikat, väljendusvahendite mitmekesisust ja tähendust;</i> <i>8) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid ja laiendab</i>

	<i>kirjandustekstidele tuginedes oma sõnavara.</i>
Hindamisviis	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilane loeb tervikuna läbi kolm kirjandusteost: Sophokles „Kuningas Oidipus“, W. Shakespeare „Hamlet“, I. Hargla „Apteeker Melchior ja ...“ • Lisaks loeb viis Boccaccio novelli kogumikust „Decameron“. • Õpilane sooritab kaks arvestuslikku kontrolltööd. • Kümnelt õpilasel on võimalik vabaneda ühest teooria tööst, kui nad sooritavad kursuse jooksul ettekande antud teemade hulgast: <ul style="list-style-type: none"> • Kreeka jumalad, muusad, müütilised tegelased • Kreeka kangelased • Trooja sõda • Kreeka teater • Piibel • Tristani ja Isolde lugu • W. Shakespeare elu ja looming
Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid	<p>Kirjandus</p> <p><i>Laak, Marin 2005. Kalevipoja kohanemine: teksti ja konteksti probleeme ja võrgukeskkonna võimalusi. Toim. M.Kalda, V.Sarapik. Kohanevad tekstid. (169–205). Tartu: Eesti Kirjandusmuuseum.</i></p> <p><i>Laak, Marin 2013. „Kalevipoeg” kui tüvitekst. Keel ja Kirjandus, 3, 192–209; http://kjk.eki.ee/ee/issues/2013/3/327.</i></p> <p><i>Kala, Martin (koost) 2008. Eesti mütoloogiad. Tallinn: Eesti Päevalehe AS.</i></p> <p><i>Kasak, Enn 1999. Müüdist. (Mis on müüt ja mis ei ole müüt). Akadeemia 1, 32-47; http://www.obs.ee/enn/Myydist.pdf.</i></p> <p><i>Kikas, Katre. Rehepapp ja Vanapagan, Kivirähk ja Tammsaare: kaks vaadet rumala vanapagana lugudele; http://www.folklore.ee/era/nt/PF10/10Kikas.htm.</i></p> <p><i>Krull, Hasso 2012. Hasso Krull 2012. Trikster ja mütoloogiline turist. Pärimuse ümberpööramine Kreutzwaldi „Kalevipojas”. Keel ja Kirjandus, 3, 161-174; https://keeljakirjandus.ee/wp-content/uploads/2019/11/Hasso_Krull_3-12.pdf.</i></p> <p><i>Kõiva, Mare. Müüdid ja müütiline ruum. Loomise ja hävingu müüdid (slaidid); http://www.folklore.ee/~mare/rahvausund/4_myyt_1.pdf.</i></p> <p><i>Kõiva, Mare. Sümbolid, ideoloogia, võim (slaidid); http://www.folklore.ee/~mare/rahvausund/3_sumbolid_ideoloogia_voim.pdf.</i></p> <p><i>Loorits, Oskar 2000. Liivi rahva usund. EKM rahvausundi ja meedia töörühm; http://www.folklore.ee/rl/pubte/ee/lru/.</i></p> <p><i>Soosaar, Heily; Kaja Kasak 2013. Ülevaade piiblist ja sellega seonduvast vanimast pärimusest; https://prezi.com/ztpvfdvdkzkt/piibel/.</i></p> <p><i>Talvet, Jüri 2003. „Kalevipoeg” – suur Euroopa eepos. Keel ja Kirjandus, 12, 886–890.</i></p> <p><i>Tohv, Annela 2012. „Kalevipoja“ -tekstid koolis. Horisontaalse lõimingu võimalusi. Magistritöö. Tartu Ülikool.</i></p> <p><i>Veidemann, Rein 2003. F.R.Kreutzwaldi „Kalevipoeg” kui eesti kirjanduskultuuri sakraaltekst. Keel ja Kirjandus, 12, 891–896.</i></p> <p><i>Veidemann, Rein 2013. Piibli tähenduslikkusest eesti kirjanduses. Kirik ja</i></p>

	<i>Teoloogia; https://kjt.ee/2013/05/piibli-tahenduslikkusest-eesti-kirjanduses-2/. Veyne, Paul 2006. <i>Kas kreeklased uskusid oma müüite?</i> Tallinn: Varrak.</i>
Vastutav õppetool	<i>Humanitaarainete õppetool</i>
Kursuse väljund	<i>Osalemine esseede ja kirjandite võistlusel</i>